

Kako urediti
seosko
domaćinstvo

Ova publikacija se štampana u okviru projekta „Očuvanje kulturnih pejzaža Crne Gore i Albanije“ koji sprovode Polimski muzej i Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije u Crnoj Gori, i Regionalni savjet Skadra i EuroPartners Development u Albaniji. Projekat je dio prekograničnog programa Crna Gora – Albanija kog finansira EU, a ko-finansira Ministarstvo javne uprave Crne Gore.

Projekat sprovode:

Këshilli I Qarkut Shkodër

EuroPartners Development

Projekat finansira:

Ovaj projekat je finansiran od strane Evropske unije

MNE - ALB
IPA-PROGRAM PREKOGRAIČNE SARADNJE
CRNA GORA - ALBANIJA 2014-2020

Projekat ko-finansira:

Ministarstvo javne uprave

Stavovi izraženi u ovoj publikaciji isključiva su odgovornost Polimskog muzeja i Regionalne razvojne agencije za Bjelasicu, Komove i Prokletije i ne odražavaju nužno stavove EU ili Ministarstva javne uprave.

Seoski turizam i uređenje domaćinstva

O ovoj publikaciji

U okviru projekta „Očuvanje kulturnih pejzaža Crne Gore i Albanije“ jedna od aktivnosti je bila unutrašnje uređenje domaćinstava koja se bave seoskim turizmom. U ovoj aktivnosti podršku nam je pružilo udruženje Kreativna iz Berana, i njihove članice koje su nam pomogle da se u deset odabranih domaćinstava poradi na unutrašnjem uređenju. Kroz taj posao smo došli do određenih zaključaka koje bismo rado podijelili sa svima vama koji planirate ili se već bavite seoskim turizmom, kako ne biste pravili greške, i kako biste na najbolji način uredili svoju kuću. Nadamo se da će vam naša iskustva i preporuke biti od pomoći!

Seoska domaćinstva koja pružaju usluge u turizmu nisu nikada naprosto smještaj. Seosko domaćinstvo u stvari prodaje kompletno iskustvo boravka na selu, a to uključuje razne seoske aktivnosti, domaću hranu i tipične proizvode, ruralnu tradiciju koju demonstrira samo domaćinstvo. Zato je važno da vodi računa o tome da kuća bude rustična, uklopljena u ambijent, a da unutrašnjost bude što tipičnija za ruralne predjele što je moguće. Znajući da se u ovom smislu znaju napraviti greške, predstavljamo vam ovu laganu, ilustrovanu publikaciju u kojoj ćete možda naći neki savjet koji vam može koristiti!

Seosko domaćinstvo koje pruža usluge u seoskom turizmu treba da vodi računa o tome da kuća bude uređena u skladu sa tradicijom zone u kojoj se nalazi, ili tradicijom same porodice. Svakom se domaćinstvu, kao jedan od prvih koraka, preporučuje da odabere naziv svog domaćinstva, nešto karakteristično za porodicu ili lokaciju gdje se kuća nalazi. Naziv treba da bude personalizovan, da ne liči na druge, da bude autentičan kao i samo domaćinstvo. U idealnim uslovima, upravo od samog naziva može da krene i uređenje domaćinstva, kako bi sve bilo u saglasju.

A kada krenete da uređujete, osnovni principi neka budu sledeći:

- Izbjegavajte u dekoracijama i namještaju plastiku, metal, lak, sjaj, bilo šta što daje industrijski osjećaj predmetima i pokućstvu u vašem domaćinstvu. Uvijek odaberite predmete koji su rukom rađeni, čak i kada nisu perfektno napravljeni oni su vrjedniji i više će se svidjeti vašim gostima.
- Pretražite podrum, ostave i tavane, i nađite stare alate, posude, staro drvo, sve što ima patinu starog možda može da se iskoristi.
- Nemojte pretjerivati sa dekoracijama, previše starina i previše ukrasa mogu da djeluju kao neuredan i prenatrpan prostor, a to ne želite.
- Ako ste nesigurni kako da uredite svoje domaćinstvo, konsultujte se sa nekim, nemojte trošiti novac i vrijeme na pogrešan način.

Pripremili smo za vas nekoliko savjeta vezanih za unutrašnje uređenje, i sigurni smo da ukoliko ih budete pratili, vaše će domaćinstvo izgledati i ljepše i autentičnije.

Prozori

Pokušajte da ih ukasite zavjesama koje su ručni rad. Ukoliko vam je kuća stara kamena, sa debelim zidovima, ne skrivajte prozore i ne zastirite ih potpuno. Tu su vam vitražne zavjese najbolji izbor. Slično je i sa prozorima sa kojih se pruža lijep pogled, sačuvajte pogled na užtrb zavjesa. Izbjegavajte crvene, karirane zavjese, iako podječaju na rustično, sada ih svuda ima, a vaš je cilj da budete različiti. Vezeni i heklani radovi su najbolja opcija za tradicionalne kuće, u novijim kućama možete koristiti i druge materijale, jednobojne sa šarenim kićankama i sličnim rustičnim dekoracijama.

Namještaj

Pretražite podrum. Sigurno se tamo krije pravo blago koje se može restaurirati i ponovo staviti u upotrebu. Stare škrinje, stolovi, stolice, police – ukoliko nije drvo istrulilo, sigurno im se može udahnuti novi život. Ovakav namještaj će vašoj kući udahnuti duh prošlosti, a detaljima ćete prostor stopliti.

Ukoliko ipak nemate stari namještaj, ne brinite. Nabavite namještaj prostih linija, jednostavnog dizajna, pa ćete tradicionalnim detaljima uspjeti da i taj namještaj ima rustičan i starinski duh. Izbjegavajte lakirane površine, kada su stolovi i stolice u pitanju. Držite se prirodnih boja drveta, i mat završnice.

Kuhinje i trpezarije

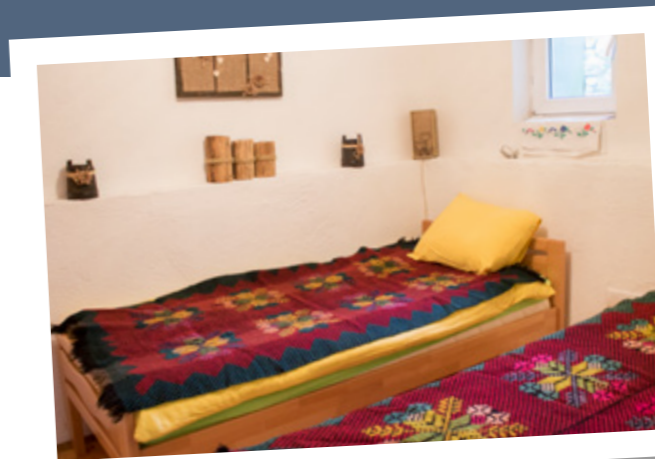
Ovi prostori treba da budu uređeni u skladu sa svojom namjenom, a da prostor bude prijatan za boravak gostu. Postarajte se da u trpezarijama stolnjaci budu tradicionalni, da stolovi budu jednostavni i prosti, a stolnjakom ćete mu udahnuti boju i šarm. Iskoristite kao ukras stari escajg, kutlače, bakarne lonce i kotliće, sve što ima veze sa hranom. Napunite karlicu suvim cvijećem, klasovima kukuruza, orasima i lješnicima, proizvodima koji mogu dugo da stoje a dekorativni su. Ako ste sačuvali vezene radove koji su se nekad kačili u kuhinjama i trpezarijama a zvali su se kuvarice, najbolje bi bilo njih da iskoristite.

Police

Šta god da radite, ne kupujte industrijske police! To je bar lako, greda, daska, što rustičnija to bolja, lako će se uklopiti i lako montirati. Ako budete imali sreće pa nađete kredenac, to će biti pun pogodak. Osvježite mu boju, oni su najčešće bili svijetlo plavi ili zeleni, a može biti i prirodna boja starog drveta. Svakako, potrudite se da nađete nešto staro, a ako ne onda najprostiji komad drveta može da bude policica. Koja se može koristiti da gost nešto odloži, a može i da se postavi ukras ili propagandni materijal ili bilo šta što je potrebno. Ako imate udubljenje u zidu, i njega možete da iskoristite kao policu. Ono što preporučujemo jeste da imati ovakvih policica po domaćinstvu, a da u nekom zajedničkom prostoru obavezno tako nešto napravite, i tu izložite proizvode ili suvenire sa vašeg gazdinstva.

Lampe, lusteri, svijećnjaci

I ovaj je detalj važan. Neće se u rustičan ambijent uklopiti bilo kakav luster, pokvariće sve. Zato i za ovaj detalj potražite nešto staro. Mi preporučujemo sito za sijanje brašna, još ako je oslikano odlično će da izgleda. Stari fenjeri se takođe mogu preobraziti u lampu ili luster. Samo vodite računa sa elektro instalacijama i sijalicama, da svojim improvizovanim lusterom ne izazovete požar! Svijećnjake nikako ne kupujte – od obične staklene tegle možete da dobijete lijep, rustičan svijećnjak, kao što vidite na slici.

Vaze i saksije

Postarajte se da ni ovi komadi ne budu industrijski, jer to je bar lako. U tradicionalnoj kući neka kačica u koju ćete ubaciti staklenu teglu da bi bili sigurni da voda ne curi će postati idealna vaza za cvijeće. Malo veća kaca, ili stari lonac koji više ne upotrebljavate, će postati saksije, bilo da stoje vani ili unutra. A cvijeće je jako važno za svaku kuću, na prvu loptu topli i uljepša prostor, pa ga slobodno postavite pred svaki dolazak gosta. Poljsko cvijeće je najbolje!

Kreveti

Najbolje bi bilo da su kreveti prosti, drveni, a dušeci udobni. Teško je naći stare krevete, sa starinskim uzglavljinama. Zato, u tradicionalnoj kući uzmite najjednostavnije krevete. Ali ih zato prekrijte vezenom posteljinom, ljepši ukras tom krevetu neće trebati. Ako nemate vezenu posteljinu, onda se držite jednostavne, jednobojne posteljine, koja će bojom biti u saglasju sa prekrivačem koji bi onda bio tradicionalni, tkani, pleteni ili heklani.

Tradicionalni predmeti kao ukrasi

Kad god je to moguće i kad god se uklapa u ambijent, iskoristite stare predmete i alate koji se više ne upotrebljavaju kao ukras za svoje prostorije. Naravno, sve sa mjerom. Ali stare pegle, fenjeri, karlice, kalupi za opanke, kolijevke, bilo šta što je starina i stoji po tavanima i podrumima, istražite šta imate i nađite mu mjesto. Nemojte pretjerati, ako stavite previše ovakvih predmeta preblizu jedan drugom, ništa se neće ni vidjeti, izgledaće kao gužva i neće biti prijatno za oko.

Kao što smo ponovili više puta, pokušajte da iz svoje kuće izbacite sve što ima industrijsku notu. Potrudite se da kuću ušuškate i украсite rukom rađenim predmetima, napravljenim od prirodnih materijala, drvo, kamen, vuna i slično. Ovdje zbilja možete biti kreativni, a ako niste vični ovim stvarima, potražite savjet ili pomoć. Na fotografijama ćete vidjeti predmete u našim domaćinstvima koja su dobila podršku za uređenje, možda će vam ovi primjeri dati ideje. Ali se uvijek potrudite da vaše dekoracije budu jedinstvene, unikatne, a ne puka kopija nečega što ste kod nekoga vidjeli.

Vanjsko uređenje

Osim unutrašnjosti vaše kuće, vaši će gosti sigurno boraviti i u bašti, a i tu treba obratiti pažnju na detalje. Već smo rekli, saksije za cvijeće su značajne, leje sa cijecem ovičene kamenom, prućem ili drvetom. Iskoristite stare merdevine kad god možete, svašta od njih može da se napravi, a neke od primjera možete vidjeti na našim fotografijama. Ograde u dvorištu neka takođe budu rustične – drvene tarabe ili prsto baskije, ništa vam više ne treba, u kombinaciji sa cvijećem. Dvorište neka bude uredno, pokušajte da eliminišete sve što je plastično, neka dominiraju prirodni materijali. Stogovi sijena, pomoćni objekti, kužine, koševi za žito, sve su to pravi rustični elementi koji naravno ništa ne smetaju već doprinose lijepom i ruralnom izgledu vašeg dvorišta . Ali djelovi od auta, alati, gume od auta i traktora, šut i slično – to pokušajte da sakrijete negdje gdje se ne vidi. Na vratima kuće slobodno okačite vezu sušenog bilja, ili vijenac luka, klasje kukuruza, to ništa ne smeta, a obične se to može i vidjeti na kućama na selu. Takvi detalji će upotpuniti rustični ambijent. Izbjegavajte gipsane, industrijske labudove i lavove, saksije za cvijeće napravljene od gume ili cementa, takve dekoracije nisu dio ruralnog ambijenta i ne uklapaju se.

